
Teprve když přijdou povodně, člověk si uvědomí, že nás něco přesahuje

---

Teprve když přijdou povodně, člověk si uvědomí, že nás něco přesahuje

Román Sidra Noach, jehož autorem je prof. MgA. David Jan Novotný působící na Fakultě sociálních věd UK, se odehrává na pozadí povodní v roce 2002 a autor za něj předloni obdržel Literární cenu Knižního klubu. Redakci i-Fora zajímalo, jak profesor Novotný prožíval povodňovou atmosféru a co z ní najdeme v jeho knize.

Zasáhly vás povodně v roce 2002 osobně?

Náš dům v Dlouhé ulici postihla „pouze“ spodní voda, neboť zafungoval efekt spojených nádob. Dotkla se nás ale evakuace, protože se nevědělo, zda u Novotného lávky vydrží protipovodňové zábrany. Kdyby se protrhly a voda zaplavila Staré Město, nedostali bychom se z domu. Měli jsme ale vlastně ještě docela štěstí, protože hodně ulic v našem okolí zaplaveno bylo.

Jak dlouho jste byli evakuováni?

Vrátit jsme se mohli až po deseti dnech. Elektřina stále ještě nešla, ale voda a plyn fungovaly, takže jsme se mohli alespoň umýt.

V knize Sidra Noach se hrdina přesouvá na Vinohrady. Tyto zážitky jsou autobiografické?

Skutečně jsme se na Vinohrady stěhovali. Když byla evakuace vyhlášena rozhlasem, hned se nám ozvala švagrová, že můžeme jít k nim. Trochu jsme se tam samozřejmě těsnili, ale bylo to na kopečku, a tak jsme mohli být v klidu.

Jak ještě se zapsala atmosféra povodňových dnů do románu?

Zpracovány jsou i autobiografické vzpomínky, kdy jsme si s přáteli telefonovali, kde se kdo nachází a jak se komu daří, a občas jsme se potkali někde na kopcích. Potom jsme se potkávali a povídali si, když jsme vyklízeli sklepy, které byly zatopené. Hygienik totiž nařídil, že se musí vše vyhodit. Někdo přišel jen o uhlí, jiný o neroztříděné fotografie a další vzpomínky.

Mě ale toto téma zajímalo i z jiných důvodů. V synagoze se o šabatou v době velké vody četl stejný dodatek, jako se čte při Sidře Noach, to je druhá sidra nového liturgického roku. To mi přišlo příznačné. Příběh Noachův, tedy Noemův, mě inspiroval v tom, že byly seslány vody, z čehož si někdo vezme poučení a jiný ne. Navíc příběh Noachův není taková selanka, jak bývá podáván. On není jen hodný pantáta, který jako jediný spravedlivý přežil, neboť nechal utopit všechny lidi, kteří se mu posmívali, když stavěl svou archu. A tak se potom dal ze žalu na pítí...

O povodních jsem psal ale již v roce 1997. U České Skalice asi dvě stě metrů od Úpy se nachází pomník, na němž je napsáno, že na tomto místě stávala jabloň, na které se při povodni v červenci 1897 zachránilo patnáct sousedů říkovských. A sto let nato tam ta povodeň byla znovu, ale na ten pomník nedosáhla. Tehdy jsem psal, že povodně nejsou jen určitý geofyzikální úkaz, ale mají i význam duchovní. Pojišťovny vám vypočítají, jaké škody udělají na majetku, nikdo ale nevyčíslí, co zanechají na duši člověka a co nám tím chce příroda sdělit. Pokud si příroda usmyslí, tak nás smázne všechny. Lidstvo ji nedokáže zničit.

Opravdu si myslíte, že lidé přírodu svým počínáním nezlikvidují?

Příroda si to nenechá líbit, ona zničí nás. Prostě lidstvo vyhyne a vyrostou nějakí jiní bloudí. Člověk si myslí, že je pánem tvorstva, ale nevím, kde na to přišel. Například úhoři vědí daleko lépe než člověk, že přijde zemětřesení, a vyplují z děr ve skalách, protože tam nechtějí zahynout... Lidé začali jen všechno přepočítávat na peníze, ale slyšela jste v poslední době o tom, že by docházelo k duchovnímu růstu? Teprve když přijdou povodně, tak si člověk uvědomí, že je tu něco, co nás přesahuje.

Věříte, že na nás povodně někdo poslal?

Povodně jsou nepochybně přírodní jev a nevěřím v nějaká přímá poselství, ale chytrému napověz... Můžete se zamyslet nad tím, co to znamená. Ono se to netýká jen velké vody, ale třeba i zemětřesení v Iráku. Vy o něm můžete přemýšlet z hlediska geologického, že se země chvěje, nebo o tom můžete uvažovat tak, že oni se tam mezi sebou zabíjejí z důvodů naprosto iracionálních a najednou se země zatřese... Možná si z toho vezme někdo poučení a bude to vnímat jako znamení.

Knihu Sidra Noach jste psal skoro pět let. Proč tak dlouho?

Dlouho jsem uvažoval o struktuře, která má podobu ranní šabatové bohoslužby. Mezitím jsem ale psal i nějaké scénáře, protože psaním knih se neužíváte. K tomu ještě učím na Fakultě sociálních věd UK a Literární akademii, kde nutím studenty psát, takže musím pečlivě číst všechny jejich texty. Za tu dobu jsem měl asi dvakrát pochyby, jestli mám vůbec psát dál. Pak jsem si řekl, že to už konečně dopíšu, a nakonec jsem rukopis poslal do soutěže Knižního klubu, kde jsem v roce 1997 Literární cenu už jednou vyhrál.

Máte v tuto chvíli rozpracovanou nějakou další knihu?

Právě jsem dopsal román, který označuji za metafyzický thriller a který pojednává o životě a smrti. Výhodou je, že pro něj nemusím hledat nakladatele, protože součástí ceny Knižního klubu byla podmínka, že další knihu vydám u nich. Dokončil jsem také Úvahy o mýtu, což není učebnice mytologie, ale představení způsobu, jakým lze s mýty pracovat v literární tvorbě, politice apod. Chtěl bych ukázat, jak je možné staré mýty přetvořit, a kladu otázku, zda nám dnes mají vůbec co říct. Dvacet let už také pracuji na jakési scénaristické kuchařce, kterou používám se svými studenty na workshopech. Konečně bych jí chtěl dodat oficiální podobu, aby mohla vyjít.

Prof. MgA. David Jan Novotný působí na katedře žurnalistiky Institutu komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK, kde v rámci tvůrčích dílen vede seminář literární tvorby a seminář televizní kritiky, současně je prorektorem Literární akademie Josefa Škvoreckého. Věnuje se teorii a praxi literární a dramatické tvorby, je autorem učebních textů z praktické dramaturgie, autorem řady prozaických děl a knih pro děti, jakož i filmových a televizních scénářů.